

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	27 juni 2023	30 juni 2023

Onderwerp

Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Zuid-Holland

Advies

1. Vast te stellen het rapport provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Zuid-Holland 2023 (pMIEK) waarmee ingestemd wordt met het belang voor de energie-infrastructuur opgave in Zuid-Holland.
2. Vast te stellen de GS-brief naar PS, waarmee PS wordt geïnformeerd over het pMIEK Zuid-Holland 2023.
3. Vast te stellen de GS-brief naar Ministerie van EZK, waarmee EZK wordt geïnformeerd over het pMIEK Zuid-Holland 2023.
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het rapport en de lijst pMIEK.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de brief aan Provinciale Staten toe te voegen dat het pMIEK zo snel mogelijk verwerkt wordt in het Omgevingsbeleid;
- De opmaak van het pMIEK aan te passen.

Bijlagen

- GS brief aan PS Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Zuid-Holland
- GS brief aan EZK pMIEK Zuid-Holland 2023
- Rapportage pMIEK Zuid-Holland 2023

1 Toelichting voor het College

Energie-infrastructuur opgave

Binnen Zuid-Holland hebben we een breed scala aan ruimtelijk economische ambities en opgaven, zoals de verstedelijkingsopgave en nieuwe werklocaties. Zonder passende energie-infrastructuur kunnen deze ambities niet gerealiseerd worden. Daarnaast hebben de Klimaat- en Energiedoelen voor 2030 en 2050 een grote impact op het energiesysteem, door een toenemende elektrificatie van de energievraag en duurzame opwek. De regionale energie infrastructuur gaat dan ook aanzienlijk veranderen en intensiveren. Dit blijkt ook uit de provinciale Stroomstudie Energie Infrastructuur Zuid-Holland 2020-2030-2050. Uit deze stroomstudie blijkt dat er de komende 30 jaar in Zuid-Holland veel nieuwe energie-infrastructuur nodig is om in de behoefte van warmte, elektriciteit, duurzame gassen en CO₂ te voorzien. De vraag naar elektriciteit zal 2 tot 3x toenemen. De netbeheerders TenneT, Stedin en Liander [geven ook aan dat het elektriciteitsnet vol raakt, ook in Zuid-Holland. Er is nu al krapte op de netcapaciteit die in de komende jaren verder zal toenemen.¹

Aanleiding voor pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat)

Om te zorgen dat de energie infrastructuur, die aansluit bij de huidige en toekomstige energiebehoefte, tijdig gerealiseerd wordt, zijn nieuwe ontwikkelingen in het energienetwerk nodig. De behoefte aan ontwikkeling van de elektriciteitsinfrastructuur overstijgt wat met de gangbare werkwijze kan worden gerealiseerd door schaarste van tijd, ruimte, geld en menskracht. Bij elkaar maakt dit omvangrijke aanpassingen van de huidige energie-infrastructuur noodzakelijk om het energiesysteem van de toekomst te kunnen realiseren. Een toekomstbestendig (regionaal) energiesysteem vraagt ook om aanpassing van de manier van ontwikkeling van dit systeem. Er is dan ook een behoefte aan programmeren (wanneer komt wat waar) en zo nodig prioriteren (wat mag er eerst) in de ontwikkeling van het energiesysteem. Het integraal programmeren van de energie infrastructuur, het pMIEK proces, geeft hier invulling aan.

Minister Jetten heeft in de kamerbrief van 30 juni 2022² provincies gevraagd om een startnotitie op te leveren voor het pMIEK en in het tweede kwartaal van 2023 een eerste iteratie van het pMIEK doorlopen hebben. Het bij dit voorstel gevoegde pMIEK-rapport geeft onder andere invulling aan die vraag.

Het pMIEK is een programma voor de toekomstige uitbreiding en aanpassing aan het energiesysteem dat is vastgesteld als gezamenlijke inzet. Provincie Zuid-Holland heeft intensief met de netbeheerders TenneT, Liander, Stedin en Westland Infra samengewerkt om te komen tot dit provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK). Ook Gasunie, gemeenten en RES-regio's zijn betrokken bij het proces. Het pMIEK is een gezamenlijke inzet van de betrokken partijen als basis voor verdere uitwerking. Daarbij treden alle betrokken partijen op vanuit hun eigen rol, bevoegdheden en mandaten, waaronder toetsing op ruimtelijke mogelijkheden en ontwikkelingen.

Het pMIEK richt zich op afwegingen en onderdelen binnen het energiesysteem van provinciaal belang met in elk geval bovenlokale effecten. Hierbij is het energiesysteem integraal benaderd vanuit energievraag en -aanbod vanuit alle sectoren (gebouwde omgeving, bedrijvigheid, industrie, mobiliteit, opwek etc).

---

¹ <https://www.netbeheernederland.nl/nieuws/krapte-op-het-energie-net-inkt-komende-jaren-iedereen-1466>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/30/voortgang-ontwikkelingen-meerjarenprogramma-infrastructuur-energie-en-klimaat-miek-en-projecten-rijkscoördinatie-regeling-rcr>

Het HavenIndustrieelComplex valt buiten scope, aangezien dit onder het nationaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (nMIEK) valt.

Het pMIEK

Het pMIEK benoemt projecten die van bovengemiddeld (maatschappelijk) belang zijn voor het energie infrastructuur opgave in Zuid-Holland. Daarbij worden 3 categorieën onderscheiden: concrete pMIEK-projecten, voorverkenningprojecten en een actie- en onderzoeksagenda. Daarnaast zijn (en komen) er projecten met een lokaal belang, deze zijn in de pMIEK-plannen niet geduid.

Vaststelling van het pMIEK door de provincie biedt de mogelijkheid voor de netbeheerders om hun investeringsprogramma's hierop aan te sluiten. Anderzijds biedt het opstellen ervan de provincie de mogelijkheid proactiever mee te sturen op de benodigde energie infrastructuur. Een adequaat werkende energie infrastructuur die kan inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen is van een provinciaal belang. De provinciale inspanning is maatwerk per project en zal afhankelijk van locatie, omvang en beoogde risico's zijn. Op projectniveau zal de provincie doorgaans een faciliterende en ondersteunende rol hebben.

Borging van de uitkomsten van het pMIEK gebeurt via besluitvorming bij de deelnemende directies van de netbeheerders. Dat vindt bij de netbeheerder plaats in investeringsplannen en door provincie (en zonodig gemeenten) in borging in omgevings-, economisch- en maatschappelijk beleid. Dit sluit aan op de provinciale rol op het gebied van Ruimtelijke ordening en bijbehorende beleidsambities, zoals de ruimtelijke puzzel. Borging in het omgevingsbeleid is beoogd in de herziening 2025.

Inmiddels is een Ministeriele Regeling³ gepubliceerd. Deze regeling voorziet in de mogelijkheid om (geprioriteerde) projecten mee te nemen in de investeringsplannen van de netbeheerders. Het (p)MIEK geeft binnen het wettelijk kader vanuit een maatschappelijke afweging richting bij het prioriteren van uitbreidingsinvesteringen.

Uitvoeringsprogramma pMIEK

Na vaststelling van het pMIEK wordt voorzien om samen met betrokken netbeheerders een uitvoeringsprogramma uit te werken. Het uitvoeringsprogramma is van de samenwerkende partijen en heeft twee doelen: zorgen dat het huidige pMIEK tot uitvoering komt en dat er vooruit wordt gewerkt naar het volgende PMIEK. Het pMIEK wordt namelijk elke 2 jaar geactualiseerd.

De governance is vormgegeven middels de zogenaamde Energieraad Zuid-Holland. Hierin stemmen bestuurlijke vertegenwoordigers van de provincie, de netbeheerders en (regiovertegenwoordigende) gemeenten af. Dit is een raadgevend overleg. De agenda van de Energieraad is breder dan het pMIEK, en ziet ook toe op andere acties gericht op het voorkomen en oplossen van netcongestie, in lijn met het advies van het Landelijke Actieprogramma Netcongestie (LAN).

We zetten ons ook in voor o.a. slimme oplossingen om behoefte aan energie-infrastructuur te verminderen denk hierbij aan energiebesparing en het lokaal in balans brengen en onderling uitwisselen van energievraag en -aanbod bijvoorbeeld op bedrijventerreinen. Daarnaast kan toekomstbestendig bouwen waarbij het integrale energiesysteem (met functies als energielevering, energie inname op het meest geschikte moment en energie opslag) centraal staat, een bijdrage leveren ter voorkoming van infrastructuurbehoefte.

---

³ [Staatscourant 2023, 11126 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Voor 2023 is capaciteit en middelen beschikbaar gesteld door het Rijk voor personele inzet. Dit is deels gebruikt voor proces ondersteuning van het pMIEK en zal tevens ingezet worden voor inzet voor opvolging van acties vanuit het pMIEK. Financiering van inzet na 2023 is nog onduidelijk. Hierover zal in IPO verband afspraken met het Rijk gemaakt moeten worden.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 550.000,00
Programma	: Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's	: belegd bij overleg IPO en Rijk over inzet pMIEK

Voor het pMIEK zijn door IPO aparte bestuurlijke afspraken gemaakt met het Rijk omdat deze taak niet in die mate voorkwam in het ROB-advies. In het BO van 30 juni 2022 zijn afspraken gemaakt over aanvullend 6,6 miljoen voor pMIEK. Dit bedrag is voor 2023 vrijgemaakt bij ministerie van EZK en wordt gelijk over de 12 provincies verdeeld. Deze middelen zijn en worden ingezet voor capaciteit en producten om te komen tot het pMIEK en hieraan uitvoering te geven in 2023.

Juridisch kader

Er worden geen juridische verplichtingen aangegaan. Wel wordt de basis gelegd voor het investeringsprogramma van de netbeheerder.

2 Voorafgaande besluitvorming

In januari 2021 heeft de provincie de Stysteemstudie Energie Infrastructuur Zuid-Holland 2020-2030-2050 vastgesteld, waaruit blijkt dat regionale energie infrastructuur gaat dan ook aanzienlijk veranderen en intensiveren. Aansluitend is in IPO-verband ook gesproken over regionale energie-infrastructuur. In januari 2022 is door het IPO Bestuur op basis van het advies van de BAC besloten om als provincies een actieve rol te nemen bij het integraal programmeren van de regionale energie-infrastructuur. Afsproken is dit aan te laten sluiten bij landelijke trajecten, het BO MIEK (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) en de ruimtelijk borging daarvan. Provincie Zuid-Holland heeft eind 2022 een startnotitie (PZH-2022-821406173 DOS-2015-0005387) vastgesteld voor het pMIEK. Gezamenlijk met de netbeheerders TenneT, Liander, Stedin en Westland Infra is deze startnotitie geschreven.

3 Proces

Om te komen tot het pMIEK is een (ambtelijke) in- en externe samenwerking gestart. Door middel van werksessies zijn gemeenten actief betrokken bij het proces. Intern is betrokkenheid en afstemming met diverse beleidsopgaven, waaronder Ruimte, Economie en Mobiliteit. Er vindt nauwe afstemming plaats met het traject van het ruimtelijk voorstel voor de provincie Zuid-Holland en de uitwerking van de NOVEX gebieden in Zuid-Holland. Provinciale Staten en het ministerie van EZK worden geïnformeerd over de eerste iteratie van het pMIEK.

4 Participatie en rolneming

De provincie heeft in het traject werksessies georganiseerd waarvoor alle gemeenten en RES-regio's in de provincie uitgenodigd zijn. Ook zijn er specifieke sessies in een aantal regio's (Rotterdamse regio, Haagse regio, stedelijke as Holland Rijnland, Drechtsteden, Oostland/Zoetermeer en Zuid-Hollandse Eilanden) geweest waarbij meerdere partijen uitgenodigd zijn. Daarnaast zijn andere stakeholders zoals waterschappen en glastuinbouw Nederland, betrokken in het proces en heeft afstemming plaatsgevonden met het HIC m.b.t. nMIEK.

5 Communicatiestrategie

Communicatie over het pMIEK wordt voorzien middels gezamenlijke communicatie uiting(en) met TenneT, Stedin, Liander, en Westland Infra. Ook zal een webpagina voor energie infrastructuur beschikbaar komen op de provinciale website waar opvolging wordt gegeven aan het pMIEK.